

Ri komon Xechpup

K'ulmatajem tzij

Ri komon Xechpup rech uq'ab' tinamit Xo'l Ab'aj rech Q'umarkaj. K'o chik k'i ujunab' che tiktajnaq kanoq, nab'e kikib'ij ri qati't qamam k'ota tijob'al, xuquje' k'ot Tyox ja. Xa chuxe' jun che' ub'i B'aqay, kab'an wi ri chakiteb'kakoj che ch'ab'al. Ri winaq rech ri ojer komon xikel taj ri uwach wuj, xuquje' k'ot ub'e ch'ich', k'ot kaxlan q'aq', k'ot ch'ab'al rech kaloq' sutaq ke.

Jun achi ub'i Ku' xusipaj keb' k'a'm ulew rech kab'an ri tijob'al, kamik, k'o chik ajtij rech ri komon Xechpup. Le ajtij Lol, xuquje' xutijoj rib' rech ajpop. We kamik k'o chik Tyox ja, xuquje' k'o chik kaxlan q'aa'. Xuquje k'o chik utz taq ja, keb'al tzi, ch'ich' k'amal winaq. Ri alab'om ri alitomab' tajin kikitijoj kib' rech sutaq, are kakaj kikib'an nimaq achijab' chupam ri kik'aslemal, xuquje k'o chik jupuq b'ixonel chupam ri komon.

Jun xusipaj ri Ju'l Perez, sib'alaj nim chikiwach ri winaqib' rech ri komon. K'o chik jun ja rech kekunax ri yab' taq winaq. Nim chak xb'an chi' rumal sib'alaj kab'e kik'u'x che rutzilal le komon. Pa ri komon are' ek'i winaqib' kich'aw pa ch'ab'al k'iche', xuquje ek'o le mosib' kich'aw pa kaxlan tzij. Ri komon Xechpup, sib'alaj siwan k'o pa ri ulew, chi uxe' kik'ow jun nim ja' xuquje' kik'ow b'eya' pataq nik'aj.

Are wa' ronojel kikib'ij che ri komon Xechpup.

Teodoro Castro Gutiérrez
Joyabaj, Quiché

